

ԿԵՆՅԱՂՕԳՈՒՏ ԲԱՆՔ

ՇՐԵԿՈՅԵԱՆ ԱՂՕՐԲ.

Արեգակը մարը մտնելով աղօտ նշույ մը կսփռէ. երկինք երկիր եւ բոլոր ջուրերը քափանցիկ մառախղով կէս մը սքողեալ՝ երբայով կ'ստեմանան, եւ կարծես քէ իրարու հետ կ'խառնուին : Լուսինն ու պարզօրիւնը լին վրայ կտիրէ բոլորովին, եւ անդին երեկոյեան գանգակին ձայնը կ'հնչէ հեռի մենաստանէն :

Այս ձայնին՝ նաւակը սահեցընող քիակները խաղաղ ջրերուն վրայ կ'կանգնին, ձեռուրները երկինք կ'վերցուն, եւ յանկարծ երեք աղօքի քաղցրաւոր ձայներ առ Աստուած կ'բարձրանան :

« Աստուած իմ, կըսէ մէկը, դուն որ պաշտպանեցիր այսօր զիս, պարգեւէ նաեւ վաղուան համար փայլուն արեգակ մը եւ հանդարտ ջրեր :

« Ո՛վ ամենակարող Տէր, ես չեմ խնդրեր քեզմէ ոչ լին անդունդը քաղուած գանձերը, ոչ այս որբերով պսակեալ բլուրները, եւ ոչ դաշտին մէջ ծփող ցորենի անդաստանը, այլ միայն ցրուէ հեռացուր ինձմէ : այն գեշ օրը՝ որ կայրէ կ'մրրկէ իմ բազուկներս, տուր զօրութիւն, եւ իմ ուժս բաւական

ըլլայ ամէն օրուան հացը տալու անոնց՝ զորս դու իմ խնամոցս յանձնեցիր » :

« Աստուած իմ, կ'մրմնջէ խոնարհ ու աստուածասէր կինը, Աստուած իմ, անա այս օրս ալ պարգեւեցիր անոնց զոր ես կսիրեմ : Օր մը՝ ուր իրենց արցունքները չտեսայ : Իրենց վաղուան օրն ալ այսօրուան պէս շնորհէ, ո՞վ Թագաւոր բարերար : եւ երէ այս աշխարհիս վրայ իւրաքանչիւր ոք իւր վշտաց հարկը պետք է որ վճարէ, բո՞ղ որ անոնց տեղը ես վճարեմ. իմ տեղս անոնք վաշխեն, ո՞՞Տէր» :

Այս երկու աղօքները բնենալէն ետքը անապատականը կսկսի իւր աղօքքը, աչքը վար առած եւ կոնձմտած ձակտով :

« Տէր, անա մէկ քայլմալ դեպ իբրոյ երկնային օրեւանդ. անաւասիկ օրուան ծանրութենէն բեռ մը : Արդեօք տակաւին ճրջափ պիտի տեսնեմ արեգական ճնանելն ու մեռանիլը : Պանդխտութիւնը դառնահամբոյր է, իւր փորձը վշտալից : Ո՛վ Տէր, երբ պիտի ցուցանես ինձ այն խոստացեալ երկիրդ, ուր օրը ամենեւին վերջ չունի » :

Անա երբակի պաղատանք պարտուց, մեծաբանաց եւ տենջանաց, որ մարդկային հոգւոյ բոլոր ազնիւ զգացմունքները կ'պարունակեն. վասնզի Աղօթքը աւելի մեր տկարութեան ապաւինութիւն է քան թէ մեր մեղաց խոստովանութիւնը:

Աղօթքը թէ մեծաձայն նուիրած ըլլայ, եւ թէ անմոռնջ, համառօտ ըլլայ կամ առատ, այն ստորերկրեայ ջրերուն կնճանի որ միշտ կ'վազեն, թէ եւ միշտ դուրս չեն երեսնար, հապա երկրիս խորերէն ու ապառաժներու ծոցերէն կ'նոսեն առանց մոլորելու: Կարծես թէ մէկ բնական ազդեցութիւն մը կ'կանոնաւորէ ամեն ժամանակ մեր ներքին կենաց զգացմունքները: Ամեն ժողովուրդը միօրինակ աղօթքի կղիմեն այն ժամանակները՝ յորս հոգին իր պետքը կ'զգայ: Երբ օրը կսկսի եւ կամ կ'վերջանայ, երբ խնջոյքն ու վտանգը զմարդիկ կ'հաւաքեն կ'ծողվին, երբ ծնունդը, ամուսնութիւն եւ կամ մահը՝ ուրախութիւն եւ կամ վիշտ կ'պատ-

ճառեն, ան ատեն աղօթքը անուշահոտ խունկի մը նման առ Աստուած կ'րարձարանայ:

Աշխարհիս զրադմանց եւ շփոթութեանը մեջ շատերը իրենց որոշած ժամը կ'մոռնան. կարելի է որ նաեւ պարտուց աղօթքը երբեմն բողոն. բայց կուգայ ատենը, կուգայ մէկ զգացմունք մը, պետք մը՝ որ նորէն գտնել կուտան զաղօթս: Աղօթքը մոռնալու համար պետք է որ մոռնանք թէ ներսերնիս ինչ կանցնի:

Թարգմանաց ՍԵՊՈՒՆ Ե. ՏԷՄԻԲՃԷՊԱՆԵԱՆ
Աշակերտ Հայկազեան Վարժարանին:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ.

Ինքը խօսի չըզհետ,
Իսօղ կուտայ զօրիշներ.
Ինքը քաղի պէս ցուրտ է,

Բայց ինչ սրտէ կ'զգաս.
Փանն մըն է՝ որ շաւ անգամ,
Կըծախեն մէկ զանկան:

ՕՐԱՏԱՅՈՒՆ հանելուկն է ՄԱՐԻ, որ բառ սուրբ գրոց՝ Աստուծոյ պատկերն է. Բարդ բառն աշէն ձախ կարդալու ըլլաւ՝ կ'ըլլայ ԴԵՄ (ստակ) բառը՝ որուն վրայ Թագաւորին դէմքը կ'օխտած կ'ըլլայ:

ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ.

« Իձայն փողոյ ճաղնապառ իդաշին Գերանայ »: ՍԵՔՍՏ.

Ողիմ Հայկայ, որդիք փառաց,
Հարբիք կռել զձեզ Աստուած.

Տեսէք Մասեայ իզոյն ազատ

Ըզրախտ Հայոց նորահաս.

Ասէ՛ք իդոյն լուսասցին բոց,

Սիւսէ վառեցին սիւսէ Հայոց.

Եւ մըխեցին կուռ բազուկի,

Քան ինքնաց գեղարդուն,

Յազատքեան ապագաւ.

Թախել շանիս սասկալիքով:

Օ՛ն փողեցէ՛ք, կէ՛ք իզոյն,

Աստուած է՛ք առաջնորդ.

Լուսնի, փառք ձեզ կարգան հրաւեր:

Տեսէք անդամս հարց բոստիք

Անկէ՛ք՝ առ ձեզ կարկանդակ ձեռն.

Ողիք, խնայ հարցդ է՛ք յաղես

Արի՛ք ընդ ձեզ յաշնաւոր

Ազատութիւնն է՛ք հրօք.

Եւ զլայնալինն ստեայ Հայկ

Իշ անդուռն իրանակ:

Օ՛ն ... ոյք ի Հայս մըխն զեղ Բէ՛լ

Ուսան սա վայր է՛ք անել.

Ըզուր մահու ամ շուրջ պահպան

Տէր յեղեկեանն Հայաստան.

Ասէ՛ք. Ո՛ր քայն կ'օխտ անհման

Մի՛ ողջ դարձի յիւրն ի վանս.

Որ վասն Հայոց ամ երկար

Ինք պընդեցի յայն կաշկանդ.

Եւ զոր կ'օխտ զայր անհմ

Համբուրեցէ՛ք քաղանակ:

Արի՛ք իմ հաջք, որդիք Հայկայ,

Վրիժուց ձեր օր հասեայ կայ.

Երկինք զինեայ են դասել հուր

Պրծողան թռնէր երկիր սուր.

Թէ զձեր խնդրեն աղ Տէգ, աղեղ,

Տնէ՛ք, քալեցէ՛ք կարկի Տեղ:

Յաստան աղար է՛ք ձեր Հայք.

Անցեայ գոշէ՛ք. Մի՛ դըրայք.

Ազատքեան օր սա ձեր,

Նոցա՛ անխն հաս գիւր:

Արի՛ք, ծաւալ տու բարձր յայր

Քրիստոսապաւ ըզրօք ձեր.

Չէնք ուր Փրկիսն նրբան կայ կուր:

Մի՛ եւս անկցի կուր յարուր.

Օ՛ն զաջդ իվեր ձրգէ՛ք յերկին

Երդուրն տու անագին:

Մի՛ ձեռնդ իջցեն՝ մի տուեր

Դարձի հանգե՛ք ի յաղեր,

Յարաւի դեռ չիք մի վերջին

Մընայ յեւալս ոտխին:

Հնապ իմ հաջք, ճն անդր յառաջ,

Չեզ հովանի կայ սուր Խաչ:

Բրբեցին յայն Տէգ եւ փրկին

Չոր լաւեցէ՛ք քրեանին:

Վա՛ն, այց հասին փառք ի վրիժ

Թըռչիլ գանդ յերկինք սեմ.

Անեակ տաւր գլուխ ոտխ

Թոյել զարել ի զըռնիս,

Մոծանել զաշն յերկինք սահման

Ազնւ թողեալ զՀայաստան:

ԽՈՐԻՈՐՈՐԻՆԻՆ.